

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 255/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. E. K., K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf 105/2009 z 11. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2010 doručená sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. E. K., K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžf 105/2009 z 11. marca 2010.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„1. Daňový úrad B. rozhodnutím č. 851/230/53223/2008/Šim z 8. 8. 2008 nepriznal sťažovateľovi nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty uvedený v daňovom priznaní za september 2007 v sume 142 413 Sk a určil vlastnú daňovú povinnosť v sume 4 647 Sk.

Spoločnosť T., s. r. o. a spoločnosť V., s. r. o. boli spoluprihlasovateľmi k vynálezu a každá z uvedených spoločností (popri iných spoluprihlasovateľoch) mala svoj spolumajiteľský podiel k vynálezu (pozn. pre posúdenie veci pre účely DPH veci nie je podstatné, či sa podiel k vynálezu v spise nazýva aj ako spoluprihlasovateľský podiel, spolumajiteľský podiel alebo právo na riešenie). Na základe zmluvy o prevode spolumajiteľského podielu č. 300907/TA z 30. 9. 2007 medzi prevodcom V., s. r. o. a nadobúdateľom T., s. r. o. došlo k odplatnému prevodu (časti) spolumajiteľského podielu na spoločnosť T., s. r. o. Spoločnosť V., s. r. o. za odplatný prevod spolumajiteľského podielu vyhotovila 30. 9. 2007 faktúru č. 300907/TA, v ktorej uviedla základ dane 774 000 Sk a daň z pridanej hodnoty 147 060 Sk. Spoločnosť T., s. r. o. si v daňovom priznaní za september 2007 uplatnila z faktúry č. 300907/TA právo na odpočítanie dane v sume 147 060 Sk. Rozdiel na dani zistený správcom dane v sume 147 060 Sk vznikol tým, že správca dane neuznal sťažovateľovi odpočítanie dane z faktúry č. 300907/TA od spoločnosti V., s. r. o. za odplatný prevod spolumajiteľského podielu.

Neuznanie odpočítania dane správca dane odôvodňuje tým, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 Patentového zákona č. 435/2001 Z. z. každý zo spolumajiteľov (spoluprihlasovateľov) má právo samostatne využívať vynález bez ohľadu na výšku spoluvlastníckeho podielu. Prevodom spolumajiteľského podielu na základe predmetnej zmluvy malo dôjsť iba k zmene rozsahu veľkosti vlastníckych podielov. Deliteľný môže byť iba napr. finančný prínos plynúci z jeho využitia, podiel na kúpnej cene v prípade predaja, odplata za poskytnutie licencie, poplatková povinnosť vo vzťahu ku konaniu o patentovej prihláške alebo vo vzťahu k udržiavaniu patentu.

Podľa ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na účely svojho podnikania ako platiteľ s výnimkou ods. 3 a 7 citovaného ustanovenia. Spoločnosť T., s. r. o. neprijala službu na účely svojho podnikania, pretože aj pôvodný podiel práva na riešenie ju oprávňoval využívať vynález ako celok v plnom rozsahu. Z toho vyplýva, že spoločnosť

T., s. r. o. ako jeden zo spoluprihlasovateľov prihlášky k predmetnému vynálezu deklaroval vlastníctvo práva na riešenie, ktoré ho už oprávňovalo využívať vynález ako celok, preto fakturované plnenie, čo znamená prevod práva na to isté riešenie, nemôže použiť na účely svojho podnikania. ...

Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutím č. I/221/16503-93884/2008/991909-r z 8. 12. 2008 potvrdilo prvostupňové rozhodnutie. Odvolací orgán uvádza, že predmetom fakturovaného plnenia v zmysle zmluvy bol prevod práva na riešenie. ...

Proti rozhodnutiu Daňového riaditeľstva SR č. I/221/16503-93884/2008/991909-r bola podaná žaloba. V žalobe sa okrem iného uvádza, že v prevode spolumajiteľského podielu, resp. prevode práva na riešenie ide o činnosť v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z., z ktorej sa dosahuje príjem. Ide teda o podnikanie, t. j. ekonomickú činnosť, ktorou zákon o DPH rozumie každú činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem vrátane využívania aj nehmotného majetku na účel dosahovania príjmu z tohto majetku. ...

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. 23S/22/2009 žalobu zamietol. Súd v rozsudku podrobne popisuje skutkový a právny stav na základe ktorého sa plne stotožnil nielen so skutkovými zisteniami žalovaného, ale aj s jeho právnym názorom a záverom. ...

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 23S/22/2009 podal sťažovateľ odvolanie. V odvolaní sa okrem príslušných ustanovení zákona č. 222/2004 Z. z. (§ 3 ods. 2, § 9 ods. 1 písm. a), § 49 ods. 1 a ods. 2) poukazuje na Smernicu Rady 2006/112/ES. Sťažovateľ poukazuje na to, že podľa Smernice Rady 2006/112/ES a zákona č. 222/2004 Z. z. je nesporné, že prevod práva na riešenie, resp. prevod spolumajiteľského podielu podľa Patentového zákona predstavuje zdaniteľný obchod podliehajúci DPH. Prevodcovi, V., s. r. o. bez ohľadu na to, že nadobúdateľ už mal podľa § 20 ods. 3 Patentového zákona právo využívať vynález, dňom dodania služby podľa ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. vznikla daňová povinnosť. Podľa ustanovenia § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. právo odpočítať daň z tovaru alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť.

Podľa sťažovateľa, vzhľadom k tomu, že už pred prevodom práva mohol využívať vynález ako celok, bolo potrebné zodpovedať otázku, či sťažovateľ v danom prípade podľa ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z., použije poskytnutú službu (prevod práva)

na dodávky služieb ako platiteľ. Teda, či ju mohol použiť na účely svojho podnikania, resp. či mohol dosiahnuť (ďalšie) príjmy z podnikania. ...

Najvyšší súd SR rozsudkom č. 3 Sžf 105/2009 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 23S/22/2009. Súd popisuje skutkový a právny stav a uvádza, že podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. ...“

Sťažovateľka je toho názoru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu porušuje jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Porušenie svojho základného práva vidí v tom, že týmto rozsudkom najvyššieho súdu bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 S/22/2009-70 z 13. mája 2009, ktorým bola zamietnutá jej žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) č. I/221/16503-93884/2008/991909-r z 8. decembra 2008. Rozhodnutím daňového riaditeľstva bolo potvrdené rozhodnutie Daňového úradu B. (ďalej len „daňový úrad“) č. 851/230/53223/2008/Šim z 8. augusta 2008. Daňový úrad nepriznal sťažovateľke nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie september 2007 vo výške 142 413 Sk a určil jej vlastnú daňovú povinnosť v sume 4 647 Sk. Podľa názoru sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, pretože v tomto rozsudku ide o svojvôľu pri výklade a aplikácii zákonného predpisu, keďže najvyšší súd sa odchýlil od znenia príslušných ustanovení tak, že zásadne poprel ich účel a význam.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 3 Sžf 105/2009 z 11. marca 2010 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 3 Sžf 105/2009 z 11. marca 2010 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej služby v sume 240,46 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“) platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7.

Podstata námietok sťažovateľky spočíva v tom, že neuznanie jej nároku na odpočítanie dane z faktúry č. 300907/TA z 30. septembra 2007 od spoločnosti V., s. r. o., za odplatný prevod spolujateľského podielu nemá oporu v Smernici Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty a ani v zákone o DPH, v čom vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, realnosť ktorých by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Teda úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nie je, aby určil, či preskúvanie vecí predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorých z práv alebo slobôd zaručených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a stala sa súčasťou jej právneho poriadku, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach pravidelne vyslovuje názor, že nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom pre ich rozhodnutia. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 147/01, II. ÚS 231/04).

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04).

Skutkové a právne závery najvyššieho súdu sú v danom prípade jasne zdôvodnené a toto zdôvodnenie je i náležite zhodnotené. Najvyšší súd sa vysporiadal s námietkami obsiahnutými v odvolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu ústavne predvídaným spôsobom. Závery najvyššieho súdu sú logickým pokračovaním dokazovania vykonaného krajským súdom a podradené príslušným právnym ustanoveniam, ktorými sa daná právna vec spravuje.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu okrem iného vyplýva:

„... Žalobca v odvolaní správne ustálil, že spornou právnou otázkou bolo, či v danom prípade žalobca použije poskytnutú službu na dodávky služieb ako platiteľ. Žalovaný a súd na základe toho, že žalobca mohol podľa ustanovenia § 20 ods. 3 Patentového zákona využívať vynález ako celok dospeli k záveru, že fakturované plnenie (prevod práva) žalobca nemohol použiť na účely svojho podnikania, teda nemohol v danom prípade dosiahnuť (ďalšie) príjmy z podnikania, pretože mohol mať príjmy spojené s využívaním vynálezu ako celku. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný a súd za ekonomickú činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem, považujú využívanie vynálezu a príjmy spojené s jeho využívaním.

V odvolacom konaní bola spornou právnou otázkou, či v danom prípade žalobca použil, resp. môže použiť nadobudnutú službu na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ a to vzhľadom na okolnosť, že žalobca ako spoluprihlasovateľ vynálezu, na ktorý ešte nebol udelený patent, už mal ex lege, v zmysle ust. § 20 ods. 7 zák. č. 435/2001 Z. z. (Patentový zákon) v spojení s primeranou aplikáciou ust. § 20 ods. 3 zák. č. 435/2001 Z. z. (Patentový zákon) právo samostatne využívať vynález patent ako celok.

Najvyšší súd sa stotožnil s právnym názorom žalovaného i súdu prvého stupňa, že žalobca na základe výpisu z registra prihlášok ÚPV SR ako jeden zo spoluprihlasovateľov prihlášky k predmetnému vynálezu deklaroval vlastníctvo práva na riešenie, ktoré ho už oprávňovalo využívať vynález ako celok (mal právo autonómneho využívania vynálezu ako celku), preto fakturované plnenie, čo znamená prevod práva na to isté riešenie, nemohol použiť na účely svojho podnikania v zmysle § 49 ods. 2 zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty. Najvyšší súd preto dospel k záveru v danom došlo k právnej konzumpcii nadobudnutej služby už existujúcim zákonným právom žalobcu na autonómne využívanie patentu. Právna konzumpcia nadobudnutej služby už existujúcim zákonným právom platiteľa na autonómne využívanie patentu, spôsobuje právnu nemožnosť použiť službu na dodávky tovarov a služieb ako platiteľa.

Najvyšší súd súčasne poukazuje na to, že v danom prípade predmetom zdaniteľného plnenia nebol prevod patentu ani zriadenie licencie, na ktorú skutočnosť žalobca v odvolaní argumentačne poukazoval.“

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s ohľadom na ustanovenie § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zosumarizoval skutkové a právne poznatky a z nich následne plynúce logické úvahy, ktoré viedli k záveru vyjadrenému vo výroku rozhodnutia. Najvyšší súd ako odvolací súd podľa § 10 ods. 2 OSP sa stotožnil v plnom rozsahu s výkladom ustanovenia § 49 ods. 2 zákona o DPH krajského súdu vo veci možného odpočtu platiteľa dane (sťažovateľky), ktorú použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou odsekov 3 a 7 tohto ustanovenia zákona.

Rozsudok najvyššieho súdu nie je arbitrárny ani zjavne neodôvodnený a jeho postup a rozhodnutie v konečnom dôsledku nemôžu viesť k namietanému porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva. Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd v odôvodnení predmetného rozsudku riadne a ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré pre jeho rozhodnutie boli z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné.

Najvyšší súd predložil odpovede na všetky vznesené otázky, ktoré právne kvalifikoval spôsobom súladným s ústavou. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti uzavrel, že z napadnutého rozhodnutia najvyššieho vyplýva, že tento svoje právne závery aj dostatočne odôvodnil. Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Rozhodnutie najvyššieho súdu nie je možné kvalifikovať ani ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a ústavný súd nezistil porušenie ústavnoprocených princípov konania pred týmto súdom.

Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozhodnutím najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia. Ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadne skutočnosti signalizujúce možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami a návrhmi, ktoré v nej sťažovateľka nastolila a ktoré sú viazané na úspech v konaní.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2010